

علل تاخیر در رشد

کوتاهی قد یکی از نگرانی‌های نوجوانان و والدین آنهاست که در سال‌های اخیر به واسطه تبلیغات وسیع شرکت‌های دارویی در مورد هورمون رشد و تاثیر آن در کانون توجه قرار گرفته است.

جام جم آنلاین: کوتاهی قد یکی از نگرانی‌های نوجوانان و والدین آنهاست که در سال‌های اخیر به واسطه تبلیغات وسیع شرکت‌های دارویی در مورد هورمون رشد و تاثیر آن در کانون توجه قرار گرفته است. تاخیر رشد سرشتی از دلایل بسیار شایع کوتاهی قد در نوجوانان است که با تاخیر در بلوغ همراهی دارد. یک دختر نوجوان دوازده ساله یا پسر چهارده ساله را در نظر بگیرید که هنوز بالغ نشده و نسبت به همسن و سالان خود کوتاه‌تر است.

وقتی سابقه خانوادگی او را بررسی می‌کنیم، حداقل یکی از والدینش دچار تاخیر بلوغ و کوتاهی قد در نوجوانی بوده‌اند.

در بررسی‌های تخصصی مشخص می‌شود که سن استخوانی این کودکان نسبت به سن تقویمی تاخیر دارد و آزمایش هورمون رشد آنها در حد سن استخوانی است و نسبت به سن تقویمی کاهش نشان می‌دهد.

تاخیر رشد سرشتی یک حالت بسیار خوش‌خیم و گذراست که به دلیل اختلال ژنتیکی در ترشح بموقع هورمون‌های محرک غدد جنسی ایجاد می‌شود و باید از بیماری‌های دیگر عامل کوتاهی قد افتراق داده شود.

خوشبختانه این کودکان با یکی دو سال تاخیر دچار جهش رشد شده و قد مناسب را پیدا می‌کنند.

همان‌گونه که گفته شد برای تشخیص صحیح ابتدا باید سابقه خانوادگی تاخیر رشد و بلوغ در والدین، و برادران و خواهران کودک بررسی شود و در ادامه از نظر بلوغ جنسی معاینه کامل صورت گیرد. در ادامه سن رشد استخوانی با عکسبرداری از مچ دست تخمین زده می‌شود.

اندازه‌گیری هورمون رشد با دادن داروهای محرک ترشح هورمون رشد صورت می‌گیرد و مهم‌ترین قسمت در ارزیابی آزمایشگاهی کودکان و نوجوانان کوتاه قد است.

اگر سن استخوانی با سن تقویمی مطابقت داشت و هورمون رشد کم بود ابتدا باید بررسی‌های دیگر بخصوص بررسی کم کاری تیروئید صورت گیرد و سپس اقدام به درمان شود.

نارسایی کلیه، بیماری‌های کبدی و انواع بیماری‌های غددی بخصوص بیماری‌های غده فوق‌کلیه می‌تواند منجر به کوتاهی قد شود. در واقع مهم‌ترین وظیفه پزشک در برخورد با کودکان و نوجوانان کوتاه قد، بررسی چنین بیماری‌هایی است.

کم‌کاری تیروئید که با بی‌حالی، خواب‌آلودگی و یف‌آلودگی صبحگاهی مشخص می‌شود، از دلایل مهم و قابل درمان کوتاهی قد است که حتماً باید بررسی شود زیرا در صورت تشخیص با داروی L-T_4 (لووتیروکسین)؛ خوبی درمان خواهد شد. یکی از علت‌های مهم افت رشد مشکلات عاطفی بخصوص ارتباط آشفته مادر و کودک است.

متأسفانه به دلیل انکار والدین و ناتوانی کودک در بیان این حالت، این مشکل مخفی باقی می‌ماند. این کودکان اغلب دارای اشتیاق زیاد و پرخور هستند.

گریه‌های ناگهانی و بد خلقی‌های ناگهانی از علائم دیگر این مشکل است. چنین کودکانی اگر در محیط کم اضطراب قرار گیرند، رشد طبیعی خواهند داشت.

دکتر رضا کریمی - فوق تخصص بیماری‌های غدد